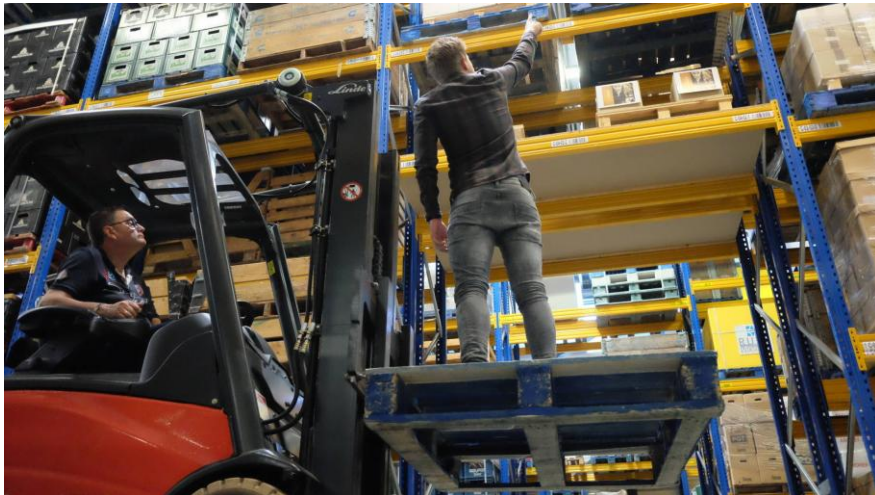

Hoe ga je om met instructie en opleiding mobiele arbeidsmiddelen?

11 juni 2025

Doel en programma

Doel

uitwisselen hoe we omgaan met instructie en opleiding voor het werken met mobiele arbeidsmiddelen. Zoals heftruck en reachtruck

Programma

- Wat staat er in de branche-afspraken in de arbocatalogus TG?
- Hoe kun je die branche-afspraken bij jou op het bedrijf invoeren?
- Wie trekt er aan de kar, wie duwt de kar en gaan ze dezelfde kant op?

Koen Zonneveld

Opleiding. Onder andere:

- MSc occupational health and safety (arbo) (UvA)
- Leergang ergonomie (NIA, nu TNO)
- Lerarenopleiding
- Breinvoorkeuren NBI®

Werk (ZZP-er). Onder andere:

- Arbo ambassadeur technische groothandel
- OR-training en OR-advies
- Project Duurzame inzetbaarheid (Min SZW, FNV, CNV, AWWN)

Branche-afspraken in arbocatalogus technische groothandel
<https://www.arbocatalogus-tg.nl/brancheafspraken/veilig-transporteren/opleiding-veilig-gebruik-mobiele-arbeidsmiddelen/>

Elke werknemer moet voldoende kennis en vaardigheden hebben om het werk veilig te kunnen doen.

Dit betekent:

- Kennis van de werking van het arbeidsmiddelen en risico's bij gebruik en onderhoud
- Vaardigheden om er veilig mee te kunnen werken
- Veilige werkwijze afgestemd op omgeving en werkzaamheden (veiligheidsbewustzijn en veiligheidsgedrag)

Branche-afspraken in arbocatalogus technische groothandel

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/brancheafspraken/veilig-transporteren/opleiding-veilig-gebruik-mobiele-arbeidsmiddelen/>

Dus: maatwerk in opleidingen

- Standaard heftruck certificaat is geen garantie
- Kennis en vaardigheden moeten passen bij de situatie in de praktijk in het bedrijf

Beunhazen op heftruck dodelijk gevaar in magazijnen

Deze magazijnmedewerker is goed opgeleid, maar dat geldt lang niet voor iedereen. /ANP

Beunhazen op een heftruck zorgen voor steeds meer brokken in magazijnen. Doordat de bestuurders hun rijvaardigheid laten bijspijkeren bij goedkope en snelle opleidingen, ontstaat een ronduit gevaarlijke trend.

Nu al vinden jaarlijks 1500 ongevallen plaats met heftrucks, waarbij zeven doden

Branche-afspraken in arbocatalogus technische groothandel

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/brancheafspraken/veilig-transporteren/opleiding-veilig-gebruik-mobiele-arbeidsmiddelen/>

1. In kaart brengen: welke werkzaamheden met welke transportmiddelen?
2. Bepalen welke kennis en vaardigheden nodig zijn om het transportwerk veilig te kunnen doen
3. Samen met de opleider bepalen welke opleiding en instructie nodig is voor ieder gebruik (opleidingsmatrix)
4. Medewerkers aanwijzen die arbeidsmiddel mogen bedienen (de rest mag dat dus niet)
5. Aangewezen medewerkers krijgen opleiding en instructie voordat zij de werkzaamheden gaan doen

Branche-afspraken in arbocatalogus technische groothandel

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/brancheafspraken/veilig-transporteren/opleiding-veilig-gebruik-mobiele-arbeidsmiddelen/>

6. Tenminste elke 3 jaar beoordelen of medewerkers nog voldoende kennis en vaardigheden hebben: getoetst door een deskundige die hiervoor een verklaring afgeeft
7. Alles kennis en/of vaardigheden onvoldoende zijn: aanvullende opleiding of instructie, ingebed in algemeen arbobeleid met aandacht voor bewust houden van risico's en maatregelen
8. Bij nieuw mobiel arbeidsmiddel of bij andere situatie: meteen bepalen welke opleidingsvereisten hier bij horen
9. Gebruikers weer eerst opleiden/instrueren voordat zij het arbeidsmiddel gaan gebruiken

Modulaire opbouw opleiden mobiele arbeidsmiddelen

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/files/modulaire-opbouw-opleiden-mobiele-arbeidsmiddelen.pdf>

- Basisopleiding: eenvoudige standaard werkzaamheden met standaarduitrusting op vloerniveau
- Voor complexere taken: aanvullende opleidingen

Basisopleiding gaat om:

- A. Bedieningsvaardigheden
- B. Werkzaamheden: producten verplaatsen en opslaan
- c. Omgeving: veiligheidsbewustzijn omgevingsrisico's

Op basis van A, B en C stelt de opleider een specifiek programma samen

Modulaire opbouw opleiden mobiele arbeidsmiddelen

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/files/modulaire-opbouw-opleiden-mobiele-arbeidsmiddelen.pdf>

Minimale kennis in de Basisopleiding:

- Vereisten controle en onderhoud, inclusief laden/tanken
- Werking van de bedieningsmiddelen
- Grenzen belasting transportmiddel, inclusief eventuele opzetstukken en andere hulpmiddelen
- Praktische oefening van lastbehandeling en rijvaardigheid
- Stellingveiligheid, zoals maximale belastbaarheid, manier van plaatsen, voorkomen van beschadigingen
- Verkeersregels zoals maximum snelheid onder verschillende omstandigheden
- Veilig achterlaten van het transportmiddel
- Risico's van lichaamstrillingen en beschermende maatregelen
- Voorkomen van fysieke belasting

Modulaire opbouw opleiden mobiele arbeidsmiddelen

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/files/modulaire-opbouw-opleiden-mobiele-arbeidsmiddelen.pdf>

Bijzondere taken:

- Onderhoudswerk en reparatie arbeidsmiddel en toebehoren
- Monteren en bedrijfsklaar maken van hulpstukken zoals: vatenklem, doorn, hijsjuk, kettingen en dergelijke
- Werken met speciale hulpstukken
- Transport van gevaarlijke stoffen of andere lasten met bijzondere risico's (zwaartepunt, bewegende lasten, langgoed of extreem brede lasten, scherpe lasten, glas, enz.)
- Transportmiddel op de openbare weg
- Uitladen/beladen van vrachtauto's en zeecontainers

Modulaire opbouw opleiden mobiele arbeidsmiddelen

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/files/modulaire-opbouw-opleiden-mobiele-arbeidsmiddelen.pdf>

Veiligheidsbewustzijn

- Verantwoordelijkheid voor grote risico's voor gebruiker zelf en voor omstanders
- Afspraken binnen het bedrijf: verkeersregels, orde en netheid, melden van beschadigingen, zonering, enz.
- Wat te doen als anderen onveilig gedrag vertonen?
- Deze punten voortdurend prikkelen en levend houden
- Als hier in het bedrijf al activiteiten over worden ondernomen: volstaan met specifieke aspecten gebruik van mobiele transportmiddelen

Modulaire opbouw opleiden mobiele arbeidsmiddelen

<https://www.arbocatalogus-tg.nl/files/modulaire-opbouw-opleiden-mobiele-arbeidsmiddelen.pdf>

Onderhoud van kennis, vaardigheid en bewustzijn

- Minimaal 1 x per 3 jaar toetsing gebruiker(s)
- Waar nodig opleiding herhalen of uitbreiden
- In overleg met de OR of PVT vaststellen of en welke tussentijdse herhalingstrainingen vereist zijn
- Opleiding door externe instantie. Interne opleiding kan ook mits aangetoond dat die aan dezelfde criteria voldoet
- Na toetsing: Vakbekwaamheidsverklaring mobiele arbeidsmiddelen (certificaat): <https://www.arbocatalogus-tg.nl/brancheafspraken/veilig-transporteren/opleiding-veilig-gebruik-mobiele-arbeidsmiddelen/> (onderaan de pagina)